

De Bossche Pad

Maastrichtseweg 34-59, Eindstraat 2-16, De Bossche Pad 49-74

Kadastraal :	Bouwjaar : 1922
Eigenaar :	Architect :
Huidige functie : woonhuis	Oorspr. functie : woonhuis
Verbouwingen :	
Archief :	

Beschrijving

Situatie

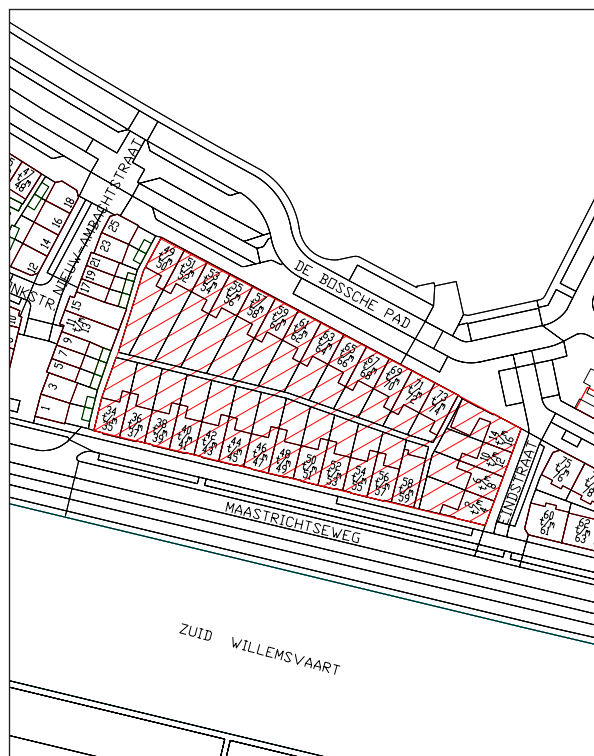
De beschreven panden bevinden zich in het bouwblok Maastrichtseweg, Eindstraat, De Bossche Pad en de Nieuwe Ambachtstraat, gelegen in de wijk Aawijk.

Beschrijving

Het bouwblok is gebouwd in 1922 door aannemer Van Dun, en is het zesde complex van betonsteenwoningen dat werd gerealiseerd in het uitbreidingsplan Bossche Pad. Daarmee behoort het tot één van de eerste voorbeelden van sociale woningbouw in beton van 's-Hertogenbosch. De woningen zijn gebouwd volgens het Olbertz-Sparbau systeem. De holle grintbetonstenen werden nabij de bouwplaats gefabriceerd door de firma Bredero. De bouwwerkzaamheden werden deels door werklozen uitgevoerd om zo de werkloosheid te bestrijden. In tegenstelling tot alle andere complexen in het uitbreidingsplan, is dit het enige complex met platte daken. Aanvankelijk werden de muren niet afgewerkt, waardoor de blokkenstructuur van grijze steen met een opvallende rode voeg in het zicht bleef. Toen enkele jaren later bleek dat het grintbeton niet vochtwerend genoeg was en er sprake was van scheurvorming, zijn de woningen voorzien van bakstenen klampmuren.

Maastrichtseweg 34-57 en 57, 58 en 59
Blok met zesentwintig woningen, verdeeld in zes blokken van vier woningen en een bestaande uit drie bedrijfspanden.

Elk blok van vier woningen heeft een rechthoekige plattegrond en bestaat uit twee

bouwlagen onder een plat dak met twee woningen op de begane grond en twee op de verdieping. De bakstenen gevels zijn gemetseld in staand verband, hebben een risalerend middendeel en worden beëindigd met een bakgoot op eenvoudig geprofileerde klossen.

Op de begane grond bevindt zich centraal in de middenrisaliet de toegang tot de trapportiek naar de bovenwoningen. Deze betonnen trap heeft treden die voorzien zijn van ijzeren hoekprofielen. Op de gemetselde lambrisering zijn aan beide zijden leuningen aangebracht. Boven de lambrisering stucwerk. Op het bordes is de achterwand voorzien van een lambrisering van tegels. Aan beide zijden van de toegang bevindt zich een venster met (oorspronkelijk) draairamen

Aanzicht Maastrichtseweg nr. 34-59

en een roede. Onder het venster een gemetselde dorpel. Ter hoogte van de dorpel is een rollaag aangebracht over de volledige breedte van het pand. Links en rechts van deze vensters zijn de toegangen van de benedenwoningen, voorzien van een eenvoudige deur met bovenlicht. Boven de toegangen is een strek aangebracht. Ter hoogte van het half loopt over de volledige breedte van het pand een betonnen band. Links en rechts van de toegangen bevindt zich een venster met een gemetselde dorpel en (oorspronkelijk) draairamen en een roede.

Op de verdieping bevindt zich centraal boven de toegang een sober vormgegeven luifel, waarboven het metselwerk iets naar voren springt. Ten behoeve van de lichttoetreding tot de trapopgang zijn er vensters in het metselwerk gemaakt, bestaande uit drie maal drie getoogde vensters van gelijke grootte. Links en rechts hiervan bevinden zich twee vensters voorzien van een gemetselde dorpel met drie gekoppelde ramen, met een horizontale roede. Boven de ramen loopt over de volledige breedte van het pand een betonnen band, onderbroken door het uitspringende metselwerk boven de centrale toegang. Tegen de achtergevels bevinden zich uitbouwen.

Het blok van drie bedrijfspanden (nrs. 57, 58, en 59) is in structuur en gevelopbouw aangetast en derhalve afwijkend. Op de begane grond is het samengevoegd met het linkerbuurpand, nummer 57, hier is de pui voorzien van een grijze beplating. Links, onder bovenwoning nummer 56, bevinden zich twee toegangen.

Aanzicht Maastrichtseweg nr. 59-34

De linker is voorzien van een stalen rolluik, de rechter van een deur met een grote ruit. Naast deze toegang bevindt zich een venster met een rolluik. De pui is ter plaatste van nummer 58 voorzien van een groot etalagevenster met rechts daarvan een deur met zijlicht. De pui wordt over de volledige breedte van nummer 57 en 58 afgesloten met een luifel. Op de verdieping is de gevel gepleisterd en witgeschilderd. In de gevel bevinden zich twee dichtgezette vensters, één smal en één breed, overeenkomstig de afmetingen van de overige vensters op de verdieping. De gevel is eveneens afgesloten met een bakgoot op eenvoudig geprofileerde klossen. Rechts van het hoekpand een tuinmuur, afgedekt met een rollaag, met een getoogde toegang. Eenzelfde tuinmuur bevindt zich aan de linkerzijde van het blok. De rechterzijgevel van nummer 58-59 is witgeschilderd. Duidelijk zichtbaar zijn de contouren van de gebruikte betonsteenblokken. Daarnaast is zichtbaar dat het pand een lager tussenlid heeft.

Eindstraat 2-16

Blok van acht woningen, verdeeld in twee blokken van vier woningen, de voorgevelindeling van elk blok van vier woningen is identiek aan die van de woningen aan de Maastrichtseweg. De linkerzijgevel van Eindstraat 2-4 heeft op de begane grond twee identieke vensters met draairamen en een horizontale roede. Daartussen een breder venster met drie gekoppelde ramen met een roede. Onder de vensters bevindt zich een gemetselde dorpel, ter hoogte waarvan een rollaag over de volledige breedte van de

Voorgevel Eindstraat 2-16

gevel loopt. De begane grond is afgesloten met een betonnen band. Op de verdieping is eenzelfde vensterindeling aanwezig, evenals een betonnen band. In de zijgevel is een sprong gemaakt waardoor het onderscheid tussen hoofdbouw en uitbouw wordt benadrukt. De gevel is afgesloten met een bakgoot op licht geprofileerde klossen. Tegen de achtergevels bevinden zich uitbouwen. De rechterzijgevel van het blok heeft een zelfde indeling.

Zijgevel Eindstraat nr. 2-16

De Bossche Pad 49-74

Blok met vierentwintig woningen, verdeeld in zes blokken van vier woningen. De gevelindeling en structuur is nagenoeg identiek aan die van Maastrichtseweg 34-57. Aan de linkerzijde is de buitenmuur vervangen door een garage, de getoogde toegang is nog aanwezig. Bij de tuinmuur aan de rechterzijde is de toog verdwenen.

Waardestelling

Het bouwblok is over het algemeen gaaf bewaard gebleven, hoewel hier en daar raam- en deurpartijen zijn vervangen. Vaak zijn de raampartijen, met hun karakteristieke indeling, nog aanwezig. Aannemelijk is dat deze stammen uit de periode dat de betonstenen muren zijn voorzien van de bakstenen klamp (1925-1930).

Opgang Bossche Pad nr. 43-44.

Het bouwblok is van belang voor de lokale geschiedenis van de architectuur omdat het in zijn uiterlijke verschijningsvorm kenmerkend is voor de periode en er sprake is van een architectonische verbijzondering. Tevens is het bouwblok van belang voor de lokale geschiedenis van de bouwtechniek omdat er sprake is van een vroeg voorbeeld van betonsteenbouw in 's-Hertogenbosch uitgevoerd door Van Dun. Verder is er sprake van een (regionaal) sociaal-economisch/historisch belang omdat het project tot stand is gekomen met behulp van het te werk stellen van werklozen.

Het ontwerp van het bouwblok in zijn huidige verschijningsvorm is sober maar zorgvuldig vormgegeven met een subtiële detaillering, in de vorm van metselwerk, betonnen ban-

den en luifels. Deze sobere vormgeving met oog voor detail is een direct gevolg van de beperkte middelen die men had en kenmerkend voor sociale woningbouw.

Opvallend is de keus voor platte daken, die elders in de wijk niet voorkomen bij de betonsteenwoningen.

Ook de oorspronkelijke stedenbouwkundige opzet is gaaf bewaard en direct gerelateerd aan de groter stedenbouwkundige opzet van de driehoek Maastrichtseweg, De Bossche pad, Oostwal.